

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № ...

от ..... 2018 година

ЗА СЪЗДАВАНЕ И ФУНКЦИОНИРАНЕ НА МЕХАНИЗЪМ ЗА СЪВМЕСТНА РАБОТА НА
ИНСТИТУЦИИТЕ ПО ОБХВАЩАНЕ И ВКЛЮЧВАНЕ В ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА НА
ДЕЦА И УЧЕНИЦИ В ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПРЕДУЧИЛИЩНА И УЧИЛИЩНА ВЪЗРАСТ

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ

ПОСТАНОВИ:

Чл. 1. (1) Създава се постоянно действащ Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

(2) Механизмът по ал. 1 се прилага по отношение на децата и учениците, които не са обхванати в образователната система, за които има риск от отпадане от училище и детска градина или са напуснали преждевременно образователната система.

(3) Механизмът по ал. 1 включва:

1. създаване и дейност на екипи за съвместна работа на институциите за обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст (екипи за обхват);

2. взаимодействие на институциите по прилагането на комплекс от мерки за обхващане и включване в образователната система и предотвратяване на ранно отпадане на децата в риск;

3. прилагане на процедурата за отпускане на семейни и други помощи в натура спрямо индивидуалните потребности на децата и учениците, както и подобряване на координацията при налагане на санкции спрямо родителите или лицата, които упражняват родителските права, при неизпълнение на задълженията им по Закона за закрила на детето и Закона за предучилищното и училищното образование;

4. организиране на регулярен обмен на информация между ангажираните институции и координиране на техните съвместни действия за налагане на съответни санкции по реда на Закона за закрила на детето и на Закона за предучилищното и училищното образование на родители, чиито деца в задължителна предучилищна и училищна възраст не посещават училище;

5. взаимодействие на институциите за проследяване при пътуване и миграция упражняването на правото на децата на задължително образование;

6. обмен на информация и контрол по издадените здравни бележки за извиняване на отсъствия на децата и учениците;

7. други дейности за обхващане и включване в образователната система и предотвратяване на ранно отпадане на децата и учениците, които предполагат взаимодействие на институциите.

Чл. 2. (1) Създава се Координационно звено под ръководството на заместник министър-председателя с функции на координация по отношение на дейността на Министерството на образованието и науката със задача да осъществява междуинституционална координация и контрол на национално ниво за изпълнението на механизма по чл. 1, ал. 1, както и да координира разработването на система от мерки за превенция на отпадането на деца и ученици от образователната система съобразно анализа на данни, събрани от Информационната система за реализация на механизма (ИСРМ).

(2) В състава на координационното звено се включват министърът на образованието и науката, министърът на труда и социалната политика, министърът на вътрешните работи, министърът на здравеопазването, министърът на регионалното развитие и благоустройството, министърът на финансите, председателят на Държавната агенция за закрила на детето, изпълнителният директор на Агенцията за социално подпомагане, председателят на Централната комисия за борба срещу противообществените прояви на непълнолетни и малолетни, представители на

областните управители и трима кметове, предложени от Националното сдружение на общините в Република България.

(3) Координационното звено осъществява координация между институциите на национално ниво по функционирането на механизма по чл. 1, ал. 1 и изпълнението на отделните дейности.

Чл. 3. (1) Екип за обхват се създава към всеки район на обхват, който включва една или няколко образователни институции.

(2) Екипите за обхват по чл. 1, ал. 3, т. 1, координирано с директорите на съответните образователните институции:

1. предприемат мерки за обхващането в образователната система на идентифицираните чрез Информационна система за реализация на механизма (ИСРМ) деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;

2. предлагат мерки за реинтеграцията в образователната система на идентифицираните чрез ИСРМ деца и ученици, отпаднали от детска градина и училище;

3. предлагат мерки по превенция на включваните в образователната система и идентифицирани в ИСРМ деца и учениците в риск от отпадане;

4. определят комплекс от мерки по отношение на всяко дете, което е идентифицирано като необхванато, отпаднало или застрашено от отпадане от образователната система и взаимодействие с компетентните институции за прилагане на интегриран подход;

5. планират посещения в домовете на децата и учениците, които подлежат на задължително предучилищно и училищно образование и са отпаднали или са в риск от отпадане, и провеждане на разговори с родителите на деца и ученици с цел записването им в училище или в детска градина или преодоляването на риска от отпадане;

6. осъществяват пряко взаимодействие с родителите за обхващане и включване на децата и учениците в образователната система;

7. привличат и работят с медиатори и местни общности;

8. предлагат мерки за обща и допълнителна подкрепа на децата по чл. 1, ал. 2 в съответствие с държавния образователен стандарт за приобщаващо образование;

9. предлагат на компетентните институции предприемане на допълнителни мерки с оглед прилагане на комплексен подход, включващ и налагането на наказания от компетентните органи за неспазването на задълженията на родителите по Закона за закрила на детето и по Закона за предучилищното и училищното образование, както и

спиране на социалните помощи и предоставянето на помощи в натура по реда на Закона за семейни помощи за деца;

10. регулярно предоставят информация чрез ИСРМ на кметовете на общините за установени нарушения на задълженията на родителите с цел налагане на наказания по реда на чл. 347 от Закона за предучилищното и училищното образование;

11. проследяват чрез ИСРМ изпълнението на предложените мерки и ефекта им за връщането, включването и преодоляването на риска от отпадане за децата и учениците в задължителна предучилищна и училищна възраст.

(3) За целите на механизма кметовете на общини разпределят територията на общината на райони на обхват, които включват прилежащия район на една или повече образователни институции.

(4) Населените места, в които няма училище и/или детска градина, се включват в района на обхвата на средищното или приемащото училище или детска градина, определено съгласно Закона за предучилищното и училищното образование.

(5) Началниците на регионалните управления на образованието създават със заповед и актуализират екипите за обхват.

(6) Екипите за обхвата се обвързват с конкретни образователни институции, като районът на обхват на всеки екип включва прилежащия район/прилежащите райони на една или повече образователни институции.

(7) Екипите за обхват включват представители на регионалните управления на образованието, на съответните институции в системата на предучилищното и училищното образование от района им на обхват, на съответната община, на съответната дирекция „Социално подпомагане“ и на съответната областна дирекция/районно управление на Министерството на вътрешните работи.

(8) Според спецификата на дейността и изпълняваните дейности в екипите за обхват се включват и служители на регионалните служби по заетостта, на детска педагогическа стая, представители на местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните, на районните здравни инспекции, кметове и кметски наместници на малки селища и представители на други институции.

(9) По предложение на ангажираните институции в екипите за обхват могат да бъдат включени и други лица, които работят с институциите по въпросите на обхващането, включването и превенцията на отпадането от образователната система на децата и учениците.

(10) Представителите на институциите в системата на предучилищното и училищното образование участват в дейността на екипа по отношение на децата и учениците от прилежащия район на съответната образователната институция.

(11) Със заповед директорите на училища и детски градини могат да определят и други педагогически специалисти и служители на образователните институции, които да подпомагат работата на екипа за обхват.

(12) Екипите за обхват се формират и актуализират ежегодно, както следва:

1. кметовете на общините актуализират в срок до 10 юли на съответната година районите на обхват на територията на общината и предоставят по електронен път информацията на началниците на регионалните управления на образованието;

2. началниците на регионалните управления на образованието в срок до 15 юли на съответната година отправят искания до директорите на институции в системата на предучилищното и училищното образование за определяне на участници в екипите за обхват и чрез областните управители до кметовете на общини на територията на областта, директорите на регионалните дирекции за социално подпомагане към Агенцията за социално подпомагане, директорите на областните дирекции на МВР;

3. предложенията за участници в екипите се изпращат до началниците на регионалните управления на образованието в срок до 25 юли на съответната година;

4. началниците на регионалните управления на образованието определят своите служители, които да бъдат включени в екипите;

5. при необходимост ръководителите на институциите по т. 2 командироваат за сметка на РУО свои служители в други населени места, в които няма съответните служители за включване в екипите за обхват;

6. въз основа на предложенията по т. 3 началниците на регионалните управления на образованието в срок до 31 юли на съответната година определят със заповед състава на екипите за обхват и техните ръководители, които са служители на регионалните управления по образованието.

Чл. 4. За функционирането на Механизма се внедрява, развива, поддържа и управлява Информационна система за реализация на механизма по ал. 1 (ИСПМ), която предоставя интегрирана електронна среда и инструментариум при следните условия:

1. достъпът до ИСПМ е персонален и ограничен само за лицата, изпълняващи функции или имащи отношение по механизма по чл. 1, ал. 1;

2. ИСРМ осигурява защита и сигурност на предоставяните от институциите и събраните от екипите за обхват данни за децата и учениците по чл. 1, ал. 2, като лицата с достъп до системата са длъжни да спазват правилата и процедурите, утвърдени съгласно чл. 5, ал. 1, т. 3;

3. информация, станала достъпна през ИСРМ на съответните лица, не може да бъде разпространявана извън обхвата на механизма по чл. 1, ал. 1 освен по силата на закон или на съдебно разпореждане;

4. ИСРМ осигурява информационната база за функциониране на механизма по чл. 1, ал. 1, като данните в нея се осигуряват през автоматизирани интерфейси за достъп до други регистри или се въвеждат от потребители на ИСРМ;

5. отговорност за достоверността на данните носи лицето, което ги въвежда или променя съгласно дадените му правомощия;

6. ИСРМ осигурява възможности за управление на механизма по чл. 1, ал. 1 от съответните органи и лица съгласно техните правомощия;

7. ИСРМ предоставя възможност за извършване на справки и контрол по функционирането на механизма по чл. 1, ал. 1;

8. ИСРМ осигурява среда за обмен на информация и координация между ангажираните лица и институции по механизма по чл. 1, ал. 1.

Чл. 5. (1) Министърът на образованието и науката:

1. организира изпълнението на механизма по чл. 1, ал. 1;

2. осигурява участието в механизма по чл. 1, ал. 1 на регионалните управления на образованието и на институциите в системата на предучилищното и училищното образование;

3. внедрява, създава, развива, поддържа и управлява ИСРМ, като утвърждава правилата и процедурите за работа, достъп и за подпомагане на потребителите на ИСРМ, включително чрез обучение;

4. организира изготвянето на регулярни анализи на ефективността от прилагането на механизма по чл. 1, ал. 1 на база данни от ИСРМ;

5. разработва и предлага на Координационното звено по чл. 2, ал. 1 система от мерки за оптимизиране и подобряване ефективността на механизма по чл. 1, ал. 1 и превенция на отпадането на деца и ученици от образователната система.

(2) Министърът на труда и социалната политика, министърът на вътрешните работи, министърът на здравеопазването, министърът на регионалното развитие и

благоустройството, председателят на Централната комисия за борба срещу противообществените прояви на непълнолетни и малолетни, кметовете на общини и областните управители осигуряват участието в механизма по чл. 1, ал. 1 на подчинените им институции и осъществяват контрол по изпълнението на механизма в рамките на институционалната им компетентност.

(3) Областните управители:

1. осъществяват контрол за изпълнението на механизма по чл. 1, ал. 1 на областно ниво и при искане от началника на регионалното управление на образованието оказват съдействие, като осъществяват координация между институциите;

2. изискват от ръководителите на институциите по чл. 3, ал. 12, т. 2 на територията на областта да определят представители за участието им екипите за обхват;

3. осъществяват контрол за изпълнението на дейностите по чл. 5, ал. 4 от кметовете на общините.

(4) Кметовете на общини:

1. определят райони на обхват в рамките на територията на общината и уведомяват за това началника на съответното регионално управление на образованието чрез ИСРМ;

2. определят общински служители за участие в екипите за обхват, включително кметове и кметски наместници на малки населени места;

3. осъществяват координация на екипите за обхват на общинско ниво;

4. предоставят необходимата информация за функционирането на механизма по чл. 1, ал. 1;

5. извършват първоначална проверка на данните за настоящ или постоянен адрес на незаписаните и отпадналите деца и ученици от образователните институции на територията на общината и ги въвеждат в ИСРМ;

6. чрез областните управители предоставят на Координационното звено по чл. 2, ал. 1 от 20-то до 30-то число на месеците март, юни, октомври и декември на съответната година информация за съответния период за наложените наказания по реда на чл. 347 от Закона за предучилищното и училищното образование;

(5) Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“ към Министерството на регионалното развитие и благоустройството предоставя необходимата информация за функциониране на механизма по чл. 1 регулярно до 20 февруари, 1 юли, 30 септември и 20 декември на съответната календарна година по определен от Министерство на образованието и науката обхват и структура.

(6) Директорите на дирекции „Социално подпомагане“:

1. предоставят чрез ИСРМ:

- информация на директорите, в чиито училища и детски градини са записани децата и ученици, за които съществува риск от отпадане от образователната система, с които работи съответната дирекция „Социално подпомагане“ по смисъла на Закона за закрила на детето;

- информация на директорите на училищата в района на настоящ адрес на децата, които са необхванати, отпаднали са или са в риск от отпадане от образователната система, с които работи съответната дирекция „Социално подпомагане“ по смисъла на Закона за закрила на детето, включително и малолетните и непълнолетни до 16 години бременни и майки с деца;

2. предоставят на директорите на училищата и детските градини чрез ИСРМ данни на децата, които получават социални помощи, с цел проследяване на ефективността им по отношение обхващането в образователната система;

3. анализират и предприемат мерки по отношение на спиране или трансформиране на социални помощи във връзка с предложения на екипите за обхват;

4. при установена нужда предлагат на директорите на училищата предоставянето на стипендии за подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на отпадането по реда на Постановление № 328 на МС от 21.12.2017 г. за условията и реда за получаване на стипендии от учениците след завършено основно образование.

(7) Регионалните здравни инспекции предоставят чрез ИСРМ при поискване от директора на училището или детската градина информация за истинността на представени медицински бележки или други медицински документи, доказващи извинителна причина за отсъствието на детето или ученика.

(8) Началниците на регионалните управления на образованието:

1. сформират екипите за обхват в състава по чл. 3, ал. 7;

2. определят конкретните задълженията на всеки екип за обхват;

3. контролират представителите на съответното училище или детска градина да участват в дейността на екипа за обхват за децата и учениците от прилежащия район на образователната институция;

4. осъществяват координация и ръководство на екипите за обхват на областно ниво съвместно с областния управител;

5. съвместно с ръководителите на институциите по чл. 3, ал. 12, т. 2 планират посещенията на адреси от екипите за обхват;

6. чрез министъра на образованието и науката отчитат ежегодно пред Координационното звено по чл. 2, ал. 1 изпълнението на механизма по чл. 1, ал. 1 в срок до 30 април и 30 ноември на съответната година.

(9) Директорите на училища и детски градини:

1. възлагат на педагогически специалисти и друг персонал от училището и детската градина включването в екипите за обхват и осигуряват участието на включените лица;

2. съдействат технически, административно и организационно на екипа за обхват;

3. при установена нужда чрез ИСРМ правят писмено предложение по образец до съответните дирекции „Социално подпомагане“ за предоставяне на помощ в натура за дете или ученик, като предлагат вида на помощта съобразно идентифицираните потребности на детето или ученика;

4. ежемесечно, до 15- то число, подават чрез ИСРМ информация за предходния месец за неосигурено задължително присъствие на учениците за повече от 5 учебни часа или за повече от 3 дни на дете, посещаващо група за задължително предучилищно образование, по неуважителни причини с цел налагане на наказания на родителите по реда на чл. 347 от Закона за предучилищното и училищното образование;

5. организират изпълнението на дейностите от механизма на ниво училище или детска градина и предоставят съответната информация към ИСРМ;

6. създават организация за превенция от отпадане чрез анализ на средата във и извън училище и въвеждат получената информация в ИСРМ в съответствие с указания на министъра на образованието и науката;

7. участват активно в обмена на информация между институциите чрез ИСРМ за установяване и актуализиране на статуса на всяко дете и ученик.

Чл. 6. При осъществяване на дейностите за обхващане, включване и превенция на децата и учениците, които не са обхванати, отпаднали са или са в риск от отпадане от образователната система, институциите взаимодействат и обменят информация, както следва:

1. в срок до 20 февруари, 1 юли, 1 октомври и 20 декември на съответната година Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“ към Министерството на регионалното развитие и благоустройството (ГРАО) подава към ИСРМ информация за децата и учениците в задължителна училищна възраст, които подлежат на обхващане в образователната система;

2. в срок до 10 януари, 10 март, 30 юли и 30 октомври на съответната година Министерство на образованието и науката осигурява импортирането на данни от Националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО) към ИСРМ и сравняването с данните от ГРАО за идентифициране на децата и учениците, които са записани, не са записани или са отпаднали от образователната система за определения период;

3. въз основа на получената информация от ИСРМ кметовете на общини в срок до 20 август на съответната година потвърждават информацията за наличие на адреса на децата, незаписани в училище и детска градина на територията на общината;

4. в срок до 20 август на съответната година началниците на регионалните управления на образоването чрез ИСРМ предоставят техническа възможност за достъп на екипите за обхват по райони за обхват до информацията за постоянния или настоящия адрес на децата и учениците;

5. в срок до 20 февруари, 30 септември и 20 декември на съответната година директорите на училищата и детските градини въвеждат в Националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО) информация за записаните в тях деца и ученици;

6. екипите за обхват до 30 септември на съответната година приоритетно предприемат мерки за обхващане и включване на децата и учениците, които са посещавали училище или детска градина, но са отпаднали през предходната учебна година;

7. екипите за обхват до 30 ноември на съответната година приоритетно предприемат мерки за обхващане на деца в задължителна предучилищна и училищна възраст, които не са записани в детска градина или в първи клас, за обхващане и включване на децата и учениците, посещавали училище или детска градина през предходната учебна година, но не са записани през настоящата;

8. екипите за обхват до 15 февруари на съответната година приоритетно предприемат мерки за връщане и трайно включване в образователната система на повторно отпадналите деца и ученици и на отпаднали през настоящата учебна година деца и ученици;

9. екипите за обхват до 30 март на съответната година приоритетно предприемат мерки за връщане и трайно включване в образователната система на повторно отпадналите деца и ученици и на отпадналите между първия и втория учебен срок;

10. екипите за обхват регулярно предприемат мерки за превенция на риска от отпадане на деца и ученици, за които в ИСРМ има индикатори за отсъствия, слаб успех и проблемно поведение;

11. всяко посещение на адрес или друга осъществена от екипа дейност се регистрира в ИСРМ, като се отбелязват и членовете на екипа, участвали в посещението или в изпълнението на мерките, както и постигнатият резултат;

12. след обновяване на информацията в ИСРМ по чл. 6, т. 2 в срок до 10 дни с изключение на определения срок по чл. 6, т. 3 кметовете на общини извършват първоначална проверка на данните за настоящ или постоянен адрес и отразяват информацията в ИСРМ;

13. в случаите, в които настоящият и постоянният адрес на детето са различни и детето не е намерено на настоящия адрес и информацията е отразена, ИСРМ автоматично сигнализира кмета на общината и екипа за обхват по постоянен адрес за установяване местоживеенето на детето и родителите му и прилагане на мерки за обхващане в образователната система;

14. в случаите, в които децата не могат да бъдат намерени в продължение на 10 дни на постоянния им адрес, кметовете на общините изпращат данните за необхванатите и ненамерени на адрес деца до ГРАО за актуализация, след което уведомяват чрез ИСРМ съответните началници на регионалните управления на образованието по постоянен адрес за резултата от проверката;

15. началниците на регионалните управления на образованието изпращат до съответната Областна дирекция на МВР/Районно управление на МВР по последния известен адрес за оказване на съдействие при извършване на проверка за местопребиваването на детето и родителите му.

Чл. 7. (1) Ръководителите на институции, участващи в механизма, могат да извършват разходи за функционирането му за сметка на получени целеви средства и/или в рамките на утвърдените им бюджети.

(2) Началниците на регионалните управления на образованието, директорите на училища и детски градини могат да осигуряват средства за дневни и пътни разходи на участниците в екипите за обхват, когато дейността се извършва извън населеното място на местоработата им, както и за канцеларски материали и други разходи, свързани с работата с родители и местни общности.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Параграф единствен. Постановлението се приема на основание чл. 6, т. 2 от Закона за нормативните актове, във връзка с чл. 8, ал. 1 и чл. 251, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование.